

בדרך כו אמונה

מרבן של ישראל מרן שר התורה שליט"א

גליון נא
פנחס תש"פ

דרך מצוותיך

שו"ת בהלכה מרבינו

הלכות ברכות

בדין אחיזת המאכל בימינו

שאלה: (סי' רו ס"ד) כתב השו"ע דכל דבר שמברך עליו לאכלו או להריח בו צריך לאחזו בימינו בשעת הברכה, ויל"ע איך הדין באחד שנפטר בברכת חברו האם בכה"ג צריך להחזיק המאכל בימינו, או"ד דכ"ז נאמר על המברך גופיה. תשובה: הרי שומע כעונה.

דין ברכת מעין שלש

שאלה: (סי' רח) טעה בברכת על המחיה וחתם על הארץ ועל המזון, האם יצא יד"ח.

תשובה: משנה ממטבע שטבעו חכמים.

דיני ברכת הגומל

שאלה: (סי' ריט ס"ב) מי שנתחייב לברך ברכת הגומל על נס שנעשה לו, האם יכול לכתחילה לבקש מחברו [שחייב גם בברכה זו] שיכוון לפוטרו בברכתו.

תשובה: עדיף שכ"א יברך לעצמו.

וביאר רבינו שליט"א טעם הדבר דברכה זו שונה משאר ברכות דאמרינן שומע כעונה, דשאני הכא שכל אחד נתחייב בברכה זו מחמת סיבות שונות, כגון שניצל מחולי וחברו מיורדי הים, והאחר יצא מבית האסורים וכדומה, ומשו"ה עדיף שכ"א יברך לעצמו, וע"ע בפסקי תשובות (כאן) אות יז (הערה 90) שהביא סברא זו מהגרעק"א בשם ספר אורים גדולים.

שאלה: (שם) הנפטר מחברו בברכת הגומל, האם יכול להמשיך ולומר הנוסח 'מי שגמלך וכו' [ולכוון על חברו] לאחר שיענה אמן.

תשובה: לא.

בדיני ברכת חכם הרזים

שאלה: (סי' רכד ס"ה) האם אפשר לברך ברכת חכם הרזים במקום בו מתכנסים ששים רבוא מישראל אך אין באפשרותו לראות את כולם [כגון שחלקם מכונסים בבתיים או מוסתרים וכדומה].

תשובה: יכול.

שאלה: בהנ"ל, האם נשים וקטנים מצטרפים למנין הששים רבוא [הגם שבגמ' איתא בטעם נוסח הברכה שאין דעותיהן דומים זה לזה, וקטנים לאו בני דעת הן].

תשובה: כן.

(שערי שיח)

דרך פקודיך

פנינים על פרשת השבוע

כשהכלי מלא משפיע על כל סביבתו

וַיִּקַּח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמְדֵהוּ... וַיִּסְמְךָ אֶת יָדְיוֹ עָלָיו (כ"ז, כ"ב - כ"ג)

וברש"י: ויסמוך את ידיו, בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטווה, שהקב"ה אמר לו וסמכת אך ידך, והוא עשה בשתי ידיו ועשאו ככלי מלא וגדוש ומלאו חכמתו בעין יפה. מהו 'ככלי מלא וגדוש'?

מובא בספר אהל יעקב עה"ת (פרשת תזריע) שהמגיד מדובנא שאל את הגר"א מוילנא באיזה אופן ישפיע הצדיק מיראתו גם לבני דורו, השיב לו הגר"א במשל: כשיש כלי גדול, וסביב לו כלים קטנים מכל צד, אם תעמוד ותשפוך להכלי הגדול בלי הפסק, בעל כרחך כאשר יתמלא הכלי הגדול על כל גדותיו, אז כל מה שתשפוך עוד, יגיע אל הכלים הקטנים אשר סביב, אבל כל עוד הכלי הגדול בעצמו לא נתמלא, כל שכן שלא יגיע אל הסמוכים כלום, וממילא כשהצדיק מלא ביראת שמים, ממילא משפיע גם אל בני דורו.

זהו 'עשאו ככלי מלא וגדוש' כדי שעיי"ז ישפיע על כל בני דורו הסובבים אותו (טעמא דקרא)

והוסיף בטעמא דקרא להוכיח מכמה מקומות, כי כאשר התלמידי חכמים עוסקים בתורה כראוי ושלמים בעצמן, ממילא משפיע הדבר על כל הסביבה וממלא הכל בתורה (ובזה ביאר את המובא אחרי פטירת י"ב אלף זוגות תלמידי ר"ע, שהעמיד ז' תלמידים וכו' "עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה" (קה"ר פי"א), שעיי' לימודן, ממילא השפיע על כל ארץ ישראל).

וסיפר: כשמרן החזון איש עלה מחו"ל להתיישב בארץ ישראל בחר לגור בבני ברק. באותה תקופה העיר היתה כמדבר שממה בקושי היו מתי מעט של יהודים, מקוה, וכמה בתי כנסיות. אבל ישיבות, כוללים, בתי מדרש מאן דכר שמיה.

והחזון"א יגע בכל כוחו ועמל בתורה ועיי"ז נתרבו החרדים לדבר ה', והוקמו ישיבות, ואח"כ כוללים ושאר דברים שבקדושה והכל נעשה עפ"י הזרכותיו והשראתו, אך זה התחיל מכוח תורתו שלמד בחדרו ובפינתו בהתמדה וביגיעה. (שבענו מטובך)

דרך חוקיך

שו"ת על הש"ס מרבינו

- לא סודר ע"פ סדר הדף היומי -

מפכת שבת

דף לא:

אמאי שמאי לא דחף את שאר הנכרים באמת הבנין
שאלה: במעשים עם הנכרים שבאו להתגייר, מדוע לראשון
לא דחפו באמת הבנין, ולאחרים כן דחפם.
תשובה: כבר יגעוהו מדאי.

רוב מצוות התורה הם בין אדם לחבירו
שאלה: כתב רש"י בד"ה דעלך סני, "שרוב המצוות הוי
מצוות של בין אדם לחבירו". וצ"ב, דהא רוב מצוות התורה
אינן מצוות שבין אדם לחבירו.
תשובה: אין נכון.

אע"פ שגם הכופרים זורעים וצומח להם אין מהם ראייה
שאלה: שם בתוד"ה אמונת זה סדר זרעים, "מפרש
בירושלמי, שמאמין בחי העולמים וזורע". וצ"ב, והא גם
הכופרים זורעים, אע"פ שאינן מאמינים.
תשובה: מכופרים אין שום ראייה שעושים בלי חשבונות
אבל מאיתנו יש ראייה.

דף לא:

קימה והידור בפני אדם ירא שמים
שאלה: "רבי סימון ורבי אלעזר הווי יתבי, חליף ואזיל רבי
יעקב בר אחא, אמר ליה אחד לחבריה: ניקו מקמיה, דגבר
דחיל חטאין הוא". משמע מכאן, שצריך לקום מפני אדם ירא
שמים, וצ"ב מדוע לא הובא דבר זה בפוסקים.
תשובה: אינו חיוב אבל מגיע לו.

מי שאינו תלמיד חכם אינו ירא חטא
שאלה: "אמינא לך אנא דגבר דחיל חטאין הוא, ואמרת לי
את בר אוריין". צריך ביאור, דלכאורה בר אוריין עדיף,
שהרי הוא יותר ירא חטא, מאשר ירא חטא ללא בר אוריין,
שהרי תבלין ליצר הרע הוא תורה, ואם כן לבר אוריין יש
יותר תבלין והוא כולל בתוכו יראת חטא גדולה יותר.
תשובה: אם אינו ת"ח לא היה ירא חטא.

"על שלוש עבירות נשים מתות בשעת לידתן"
שאלה: "על שלוש עבירות נשים מתות בשעת לידתן על
שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר". האם מיירי
שלא מדקדקים בכל פרטי המצוה, או שאינם עושים כלל.
תשובה: אפילו עושים באופן שאין יוצאים.

(אריה שאג)

אשרי העם שרבינו מנהיגו

בזכות התפילה נזכה לביטול המגיפה

בשבוע שעבר זכינו למכתב חד מרבן של ישראל ומרן ראש
הישיבה בחובת השעה להדריכנו האיך נלך בעת הזאת,
רציתי להתמקד בדברים שהחרטו רבותינו בתוה"ד ומן
הראוי כי לעת הזאת ישתדלו לומר פרקי תהילים אחר
התפילות להעתיר ולחלות לרבו"ע שיסיר מאיתנו את הרעה
הזאת. ובזכות התורה והחיזוק נזכה לסייעתא דשמיא
לרפואה ובריאות לכל עמ"י בכל אתר ואתר.

רבן של ישראל פעמים רבות כשנשאל בדברים מסוימים
איך לנהוג, הוראתו הוא להתפלל ויהיה טוב, אף בימים
האחרונים רבן של ישראל נשאל על ידי ארגון חסד שארגן
שבת נופש לילדות עם מגבלות גופניות, שהשבת נופש מאד
יעודד אותם וחשוב להם, אך המתנדבות פחדו מאד עקב
התפשטות הנגיף הקורנה לעשות השבת, ושאלו האם מחמת
השתדלות לבטל את השבת נופש, או שמא יעשו ויהיה בזה
ברכה ולא צריך לחשוש, רבינו השיב שיתפללו ויעשו ללא
חשש, וכן עוד הנחיות היו בתקופה האחרונה שכע"ז השיב
רבינו.

רואים אנו בדברי רבינו שהתפילה היא עצמה התרופה
למגיפה, והתפילה היא בגדר חלק מהשתדלות גופא, וזה אנו
צריכים לחדד לעצמינו בפרט שרואים שכוחי ועוצם ידי
התמוסס לכולם מול העיניים, נבין שרק התורה ותפילה
יעצור הנגיף.

רבינו בעצמו כינס כבר כמה פעמים כמה מצדיקי הדור ויחד
עמהם התפלל לקרוע לביטול המגיפה, וברוך השם אנו
זוכים לחסדיו המרובים, כאשר על אף הגידול האדיר מאד
רח"ל בנדבקים בנגיף, אחווי הסיכון נמצאים יותר נמוך
מהגל הראשון, כפי שכבר הארכנו כאן שהישיבות נפתחו
ירד מאד אחווי הסיכון,

אשרינו, שבעת שלצערנו כל לבלר וכל "מבין" ברפואה
חושב שיכול להביע דעתו האיך ינהג, זוכים אנו לקבל דעת
תורה אמיתית כיצד לנהוג, מפי רבן של ישראל מרן
שליט"א - עמוד האש ההולך לפני המחנה - החורט לנו
באש של זהב, שו"ע ברור בחובת השעה, כשאליו מצטרף
רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א.

כשרבותינו מדגישים לנו "בזכות התורה והחיזוק נזכה
לסייעתא דשמיא לרפואה ובריאות לכל עמ"י בכל אתר
ואתר", רק בזכות התורה והחיזוק, הלואי ונתחזק בזה ביתר
שאת ונזכה לגאולה.

ברכת מזל טוב נשגר קדם רבן של ישראל לרגל
הולדת בת לנינו הרב מנחם הוניגסברג נכדה לנכדו
הגר"ג הוניגסברג שליט"א נינה לחתנו ראש ישיבות
ארחות תורה הגאון הגדול ר' שרגא שטינמן שליט"א

לעילוי נשמתו הטהורה של
הגאון הצדיק ר' יוסף ב"ר משה גולדנטל זצ"ל
נלב"ע כז סיון תש"פ
הגר"י זכה לחביבות מיוחדת מיבדל"ח מרבן של ישראל

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

הגליון יו"ל בסיוע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063